

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.278/2016/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola előadó bíró, Dr. Sugár Tamás bíró

A felperes: felperes neve (felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. ... ügyvéd

Az alperes: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal

Az alperes képviselője: Dr. ... jogtanácsos

Alperesi beavatkozó: Alperesi beavatkozó

Alperesi beavatkozó képviselő: Dr. ... ügyvéd (fél címe 2.)

A per tárgya: bányaszolgalmi ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálati kérelem száma: 17.

Az elsőfokú bíróság neve, határozat kelte és száma: Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. november 13-án kelt 14.K.27.402/2015/14. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kijavított 14.K.27.402/2015/14. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A kecskeméti ... hrsz. alatti ingatlanon megvalósult Vecsés-Városföld DN700 földgázszállító vezeték üzemeltetésére a Budapesti Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség 3413/1983. számon használatbavételi engedélyt adott. Az akkor még állami tulajdonban álló tehermentes ingatlanon a felperes 1987-ben halastavat kívánt létesíteni, melyhez a gáz és olajszállító vállalat 1987. szeptember 18-án hozzájárult és a felperes részére a munkaterületet 15 méteres védőtávolság figyelembevételével adta át. A beruházás 25 méteres védőtávolsággal az 1988. március 22-én kiadott vízjogi engedély alapján valósult meg. A vízjogi engedély kiadásáig a ... hrsz. alatti ingatlanra nem jegyezték be bányaszolgalmi jogot.
- [2] A kecskeméti ... hrsz.-ú ingatlant 1989-ben megosztották, a megosztást követően létrejött kecskeméti ... hrsz.-ú ingatlant a felperes 1989-ben tehermentesen vásárolta meg. Ezt követően a bányaszolgalmi jog feljegyzése vonatkozásában földhivatali eljárás volt folyamatban, de a felperes tulajdonosi hozzájáruló nyilatkozata hiányában a kecskeméti körzeti földhivatal a bányavállalkozó kérelmét 53047/5/2003. számú határozatával elutasította.
- [3] Az alperesi beavatkozó a felperes tulajdonában álló kecskeméti ... hrsz. alatt felvett ingatlant érintő Vecsés-Városföld DN700 földgázszállító vezetékre vonatkozóan bányaszolgalmi jog megállapítására irányuló kérelmet terjesztett elő a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 50/D. § (2) bekezdésére hivatkozva. Az alperes a kérelemnek a 2015. június 26-án kelt BKB/001/5925-2/2015. ügyiratszámú határozatában helyt adott. A határozatban rendelkezett az illetékes földhivatal megkereséséről a kecskeméti ... hrsz. alatti ingatlanra megállapított üzemeltetési bányaszolgalmi jog bejegyzése végett, valamint a biztonsági övezetre érvényes korlátozásokról és kizárásokról. Megállapította, hogy földgázszállító vezeték biztonsági övezetének mértéke a vezeték mindkét oldalán annak tengelyétől mért 42-42 méter szélességű sáv. Döntését a Bt. 38. § (5) bekezdésére, 50/D. § (2) és (3) bekezdéseire és a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet 19/A. §-ára alapítottnan hozta meg. A földgázszállító vezeték minimális biztonsági övezetének terjedelmét a kérelemhez mellékelte Budapesti Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség 3413/1983. számú határozata és az abban hivatkozott gáz- és kőolajüzemű létesítmények biztonsági övezetéről szóló 6/1982. (V. 6.) IpM rendelet alapján állapította meg.

A kereseti kérelem

- [4] A felperes keresettel élt az alperes határozatának bírósági felülvizsgálata iránt, arra hivatkozással, hogy a határozatban

előírt 42 méteres védőtávolság megtartása a ... hrsz.-ú ingatlanon lehetetlen, mert az megépült halastón vezetne keresztül. A hatóság nem az adott ügy sajátosságaira tekintettel hozta meg határozatát, ezáltal sérült a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 1. § (1) és (2) bekezdése. Érvelése szerint a korábbi vázrajz egy már nem létező ingatlanra vonatkozott, ezért az alperes határozata a Bt. 50/C. § (1) bekezdésében írt követelményeknek sem tesz eleget. A 2015-ben lefolytatott eljárásban a gáz- és kőolajüzemű létesítmények biztonsági övezetéről szóló 6/1982. (V. 6.) IpM rendelet sem alkalmazható, mert az 2009. január 1-jén hatályát veszttette.

Az elsőfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozottnak találta és jogerős ítéletében az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új határozat hozatalára kötelezte. Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy az 1983-as létesítésű földgázvezeték használatbavételi engedélye alapján a felperes tulajdonában álló és a gázvezeték létesítésekor fennálló ingatlan-nyilvántartási állapot szerint a bányaszolgalmi jog megállapításának a Bt. 50/D. §-a alapján azért nem volt helye, mert a használatbavételi engedélyben szereplő ingatlan már nem létezik. A gázvezeték létesítését követően bekövetkezett ingatlan-nyilvántartási állapot változására tekintettel az alperes csak abban az esetben tud jogszerű döntést hozni, ha a tényállást feltárja arra vonatkozóan, hogy a szolgalmi jog mely ingatlanok vonatkozásában és milyen mértékben áll fenn.
- [6] A bíróság szerint a döntés meghozatala előtt az alperes a tényállás tisztázását elmulasztotta arra vonatkozóan, hogy a gázvezeték tekintetében milyen mértékű védőtávolság határozható meg. A megismételt eljárásra vonatkozóan előírta, hogy az alperesnek határozatában rögzítenie kell a felperes ingatlanára vonatkozó történeti tényállást, és a fennálló ingatlan-nyilvántartási és ténybeli állapotok alapján kell meghatározni a bányaszolgalmi jog terjedelmét, melynek során figyelembe vehető a halastó létesítési vízjogi engedélyezési eljárásban beszerzett gáz- és olajszállító vállalatától származó hozzájáruló nyilatkozat is. A bíróság iránymutatására alapozottan a bányaszolgalmi jog mértékét a megállapításakor hatályos jogszabályi rendelkezések alapján kell meghatározni, annak során a már hatályon kívül helyezett 6/1982. IpM rendelet nem alkalmazható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [7] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat meghozatalára

utasítását.

- [8] Okfejtése szerint az elsőfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdését, azzal hogy a felperes által megjelölt jogsértések helyett más hivatalból megállapított jogsértés miatt helyezte hatályon kívül a közigazgatási döntést. A Ket. 1. § (1)-(2) bekezdései helyett a 3. § (2) bekezdésére és 50. § (1) bekezdésére hivatkozással fejtette ki, hogy a bányaszolgalmi jog megállapításáról hozott határozat nem tisztázott tényálláson alapul. A felperes ezekre a jogszabályhelyekre keresetében nem hivatkozott és a jogalap körében is iratellenesen jelölte meg a Bt. 50/C. §-át.
- [9] A bíróság a helytelenül megállapított tényállás alapján jogszabálysértő döntéssel kötelezte az alperest új eljárás lefolytatására. A kérelmező által benyújtott okiratok alapján a kérelem megfelelt a Bt. 50/D. §-ának, ezért az teljesíthető volt. Egyéb bizonyítási eljárást nem kellett lefolytatni, így nem kellett vizsgálni, hogy milyen előzményei voltak a bányaszolgalmi bejegyzésének. E körben utalt a Kúria Kfv.III.37.830/2014/8. számú ítéletében foglaltakra is. Álláspontja szerint a Budapesti Kerületi Bányaműszaki Felügyelőség 3413/1983. számú határozata a vezetékre vonatkozik, melynek nyomvonala függetlenül attól, hogy időközben hogyan változtak a helyrajzi számok. A vezeték biztonsági övezetének mértékét a használatbavételi engedély és a vázrajz hiteles adatainak összevetésével állapította meg a hatóság. Az a körülmény, hogy a bányavállalkozó külön megállapodásban eltért a bányaműszaki felügyelőség által meghatározott 42 méteres védőtávolságtól, nem teremthet jogalapot a bányaszolgalmi joggal védett biztonsági övezet lecsökkentésére. A használatbavételi engedély a vezeték építésekor meglévő műszaki technikai követelmények alapján az akkor hatályos 6/1982. (V. 6.) IpM rendelet alapján határozta meg a védőtávolságot, melyet hatályvesztését követően is alkalmazni kell a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 15. § (2) bekezdés a) pontja alapján.
- [10] Az alperes hangsúlyozta, hogy a szolgalmi jog ingatlan-nyilvántartási bejegyzésének visszaható hatálya nincs, a szolgalmi jog a jövőre nézve tiltja meg a halasztó létesítését. A szolgalmi jog korábbi bejegyzésének elmaradása a döntést nem teszi jogszabálysértővé, mert a jogalkotó a Bt. 50/D. §-át az elmaradt bejegyzések rendezése érdekében alkotta meg.
- [11] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában tartását indítványozta, melyet 2016. április 12-én kiegészített arra tekintettel, hogy időközben a beavatkozó kérelmére 2016. április 4-én meghozott határozatában a biztonsági övezet mértékét a gázszállító vezeték mindkét oldalán 15-15 méterben állapította meg.
- [12] Az alperesi beavatkozó felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [13] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [14] A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet a Pp. 275. § (1) bekezdésére figyelemmel csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül. A felülvizsgálati kérelem előterjesztése anyagjogi és eljárási szabályok megsértésére egyaránt alapot adhat, de ha olyan eljárási szabálysértés nem történt, ami az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatással volt, a megtámadott határozatot hatályában fenn kell tartani.
- [15] A jogszabálysértést a rögzített tényállás iratellenessége, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen, vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg, ilyen jogsértést azonban a Kúria nem tárt fel. Az elsőfokú bíróság a keresettel támadott közigazgatási határozat felülvizsgálatát a felperes által hivatkozott jogszabálysértések körében végezte el, annak során nem lépte túl a Pp. 215. §-a szerinti kereseti kérelem kereteit. A Pp. 3. §-ából is következően a bíróság érdemi döntésének korlátait nemcsak azok a jogszabálysértések szabják meg, amelyre a felperes jogszabályhely megjelölésével hivatkozott a keresetlevelében, hanem mindazok a érdemi döntésre kiható körülmények amelyeket a keresetlevél tartalmaz.
- [16] Az érdemi elbírálás kötelezettsége egyaránt kiterjed a perbe vitt tény- és jogkérdésekre, ezért a bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a felperes a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát milyen tények és bizonyítékok alapján kérte. (EBH 2016.K.10.) Így jelen ügyben is vizsgálnia kellett a bíróságnak, hogy az alperes a bányaszolgalmi jog terjedelmének meghatározása során figyelemmel volt-e a gázvezeték létesítését követő ingatlan-nyilvántartási és ténybeli állapot megváltozására, valamint az alperesi beavatkozó által benyújtott okiratok képezhatték-e a Bt. 50/D. § (2) bekezdésén alapuló szolgalmi jog bejegyzésének az alapját, mivel a felperes a sérelmes döntést emiatt tartotta jogszabályba ütközőnek és végrehajthatatlannak.
- [17] A Kúria egyetért az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az ügyben mindaddig megalapozott döntés nem hozható, amíg a hatóság a valós tényállás megállapítása során nem tárja fel, hogy a használatbavételi engedélyben határozott mértékű védőtávolság a jelenleg már nem létező ... hrsz.-ú ingatlan megosztása következtében a felperes ingatlanát milyen mértékben érinti. Annak érdekében, hogy az ügyben végrehajtható döntés legyen hozható, a szolgalmi jog terjedelmének meghatározásakor nem hagyható figyelmen kívül a felperes ingatlanán jogszerűen létesített halastó működik. A vízi létesítmény engedélyezése iránti eljárásban a bányavállalkozó 15 méteres védőtávolság megadásával tett hozzájáruló nyilatkozatot, ezért jelen eljárásban a 42 méteres védőtávolság a felperes részéről csak jelentős érdeksérelem mellett lenne betartható. Ezt az az alperesi beavatkozó is észlelte, amikor a jogerős ítélet meghozatalát követően a biztonsági tényező

megemelésére figyelemmel a keresettel támadott határozatban meghatározott biztonsági övezet csökkentését kérte a felperes által sem vitatott 15-15 méterre, mely kérelemnek az alperes helyt adott részben azzal az indokkal, hogy ezzel megszűnik az adott vezeték szakasszal érintett ingatlanok, így többek között a felperesi ingatlan szükségtelen korlátozása is.

[18] Az ügy érdemi elbírálására nem hatott ki, hogy a felperes a keresetlevélben az anyagi jogszabálysértés körében tévesen hívta fel a Bt. 50/C. § (1) bekezdését, mert az alperes és az elsőfokú bíróság a döntését egyezően a Bt. 50/D. § (2) bekezdésére alapozta. Ellenben a keresetlevél tartalmából és a felperes perbeli nyilatkozata alapján egyértelműen rögzíthető volt, hogy a jogvita tárgyát nem az eljárás lefolytatásának jogalapja, hanem a bányaszolgalmi jog terjedelme képezte. A jogerős ítélet egyértelműen és helytállóan állapította meg, hogy a Bt. 50/D. §-a szerinti eljárás lefolytatásának volt helye, mert a perbeli földgázszállító vezeték 2004. január 1-je előtt idegen ingatlanon épült meg, melyhez biztonsági övezet is kötődik. A bányaszolgalmi jog alapítása és ingatlan-nyilvántartásban történő bejegyzése nem történt meg, ezért az alperesi beavatkozó jogosult volt erre irányuló kérelmet benyújtani, melyet határidőben terjesztett elő. Az alperes tévedett, amikor a csatolt iratok alapján nem észlelte, hogy kérelemnek helyt adó döntés nem hozható, mert a létesítést követően az ingatlan-nyilvántartási állapot megváltozott. A kérelem a Bt. 50/D. §-a alapján csak akkor teljesíthető, ha az abban írt feltételeknek a kérelem a csatolt iratok alapján megfelel. Jelen ügyben a bejegyzés elrendelésének akadályát az képezte, hogy az 1983-ban kiadott használatbavételi engedély olyan ingatlanra vonatkozóan állapította meg a gázvezeték érintett szelvényéhez tartozó védőtávolságot, amely időközben az ingatlan megosztása következtében már nem létezik, így jelen ügyre nem lehet irányadó a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eltérő tényállású ügyben hozott Kfv.III.37.830/2014/8. számú kúriai döntés.

[19] A Kúria a már kifejtettek ismeretében hangsúlyozza, az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból helytállóan vont le azt a következtetést, hogy az alperes a Ket. 3. § (2) bekezdés b) pontja és 50. § (1) bekezdésének megsértésével hozott döntést az ügyben, amikor elmulasztotta a felperes ingatlanára vonatkozó történeti tényállás tisztázását. A ténybeli állapotok figyelmen kívül hagyásával olyan terjedelmű szolgalmi jog megállapításáról rendelkezett, ami a megépült halastón vezetne keresztül, amely ellentétes a Bt. végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet 19/A. § (2) bekezdés g) pontjának a biztonsági övezetben halastó létesítésére vonatkozó tilalmi rendelkezésével. A határozat jogilag végrehajthatatlan helyzetet teremtett, az a közigazgatási perben csak a jogsértő alperesi határozat hatályon kívül helyezésével és az alperes új eljárásra kötelezésével volt orvosolható.

[20] A Kúria ezért a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet

hatályában fenntartotta. Az új eljárásban az alperesnek az alperesi beavatkozó kérelmére meghozott JN/MEF/BO/559-5/2016. ügyiratszámú határozatára figyelemmel kell megállapítania a felperes ingatlanát érintő vezetékszakasz biztonsági övezetének mértékét.

A döntés elvi tartalma

- [21] *A Bt. 50/D. § (2) bekezdése szerint lefolytatott közigazgatási eljárásban a tényállás tisztázatlansága a szolgalmi jog mértékére vonatkozóan a jogszabálysértő közigazgatási határozat hatályon kívül helyezéséhez vezet.*

Záró rész

- [22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.
- [23] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alkalmazásával a Kúria kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére, melyet a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a szerint állapított meg.
- [24] A felülvizsgálati eljárási illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése és a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapulvételével az állam viseli, mert a pervesztes alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja okán személyes illetékmentes.

Budapest, 2016. július 6.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Dobó Viola s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
tisztviselő